एवं धर्मपदार्थमंगीकृत्य तस्यार्थत्वंनास्तीत्यनुभवात्प्रदर्श्येदानींधर्मपदार्थएवनास्ति फलानुमेयताहितस्योक्ता ॥ फलंचसुखं प्रकृतेचसुखान्वयव्यतिरेकयोर्धर्माभावेन नतेनतदनुमानमित्याह ॥ भूतानामिति ॥ स्थावराणां जंगमानांच पश्वादिरूपाणां भूतानांदर्शनं सुखापरोक्षदर्शनं यथास्ति तथाधर्मोनास्ति असामर्थ्यादनधिकाराच्च तस्माद्धर्मःसुखसाधनत्वव्याप्तोनेतिमेमतिः ॥ जन्मांतरादिकंनास्त्येवेतिबौद्धमतेनेयमुक्तिः ॥ नहितंविना जायमानस्यापितत्करणकत्वमितिभावः ॥ यत्तु यथास्थावरादीनांदर्शनात्तत्सत्ता तथाधर्मस्यदर्शनाभावाद्धर्मोनास्तीतिव्याचक्षतेतन्न योग्यानुपलंभस्यैवाभावसाधकत्वात् ॥ धर्मस्यच पिशाचादिवदयोग्यत्वात् ॥१५॥ उक्तमेवार्थंविशदयति ॥ यथैवेति ॥ यथा यस्मात् स्थावरंव्यक्तं ॥ धर्मप्रसक्तिरहितमपिसुखीतिव्यक्तं तथाविधं स्थावरवद्धर्मानधिकृतं जंगमं पश्वाद्यपिसुखीतिव्यक्तं॥एतेनव्यतिरेकः

भूतानांस्थावराणांचजंगमानांचदर्शनं॥यथास्तिनतथाधर्मस्तेननास्तीतिमेमतिः॥ १५ ॥ यथैवस्थावरंव्यक्तंजंगमं
चतथाविधं॥ नायमर्थस्तथायुक्तस्त्वद्विधोनविपद्यते॥ १६॥यद्यधर्मोभवेद्भूते.९.ज्यन्तेनरकंव्रजेत्॥ भवांश्चधर्मसंयुक्तो
नैवव्यसनमाप्नुयात्॥ १७॥ तस्यचव्यसनाभावाद्व्यसनंचागतेत्वयि॥ धर्मोभवत्यधर्मश्चपरस्परविरोधिनौ॥ १८ ॥

खंडितः ॥ अन्वयमपिखंडयति ॥ नतथायुक्तः ॥ अयमर्थःसुखरूपोन सर्वात्मनाधर्मयुक्तस्त्वद्विधोधर्मस्य सुखान्वये नविपद्यते नविपन्नःस्यात् ॥ दृश्यतेचविपत्तिरित्यन्वयोपिनास्ति ॥ अनेनतदंशेजन्मांतरीणधर्मकल्पनापिपरास्ता साधनत्वसिद्धावेवतत्कल्पनावसरात् ॥अतोयमर्थोधर्मरूपोननास्त्येव ॥ १६ ॥ उक्तमर्थंप्रकृतेयोजयति ॥ यदीति ॥ अधर्मोभूतोदुःखसाधनत्वेनयदिसिद्धोभवेत् तदारावणोनरकं दुःखंव्रजेत् ॥ धर्मयुक्तोभवांश्च नैवव्यसनं दुःखंप्राप्नुयात् ॥ १७ ॥ अस्यतर्कस्य विपर्यये पर्यवसानमाह॥तस्यचेति तस्य रावणस्य सत्यधर्मेव्यसनाभावात्सुखसत्वाच्च पितृवाक्यपरिपालकेत्वयि व्यसनं दुःखमागते प्राप्तेसति॥सिद्धोधर्माधर्माभ्यां सुखदुःखयोरन्वयव्यतिरेकाभावः॥ किंचोक्तानुभवादेवविपरीतफलताचतयोरित्याह॥धर्मइति ॥ धर्मोयथाश्रुतफलविरुद्धदुःखफलोभवति एवमधर्मश्च श्रुतफलविरुद्धसुखफलोभवति ॥ तस्मादेतौ परस्परविरोधिनौ ॥ अन्योन्यं यथाश्रुतफलविरुद्धफलकौ॥ १८ ॥